

16.3.2020

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Valtiovarainvaliokunta tiistai 17.03.2020 klo 12:00 / O 18/2020 vp / Asiantuntijapyyntö

Koronaviruksen taloudelliset vaikutukset

Ensivaiheessa koronaviruksen vaikutukset olivat rajattuja, kohdistuen lähinnä matkailu- ja ravintola-alaan, mutta tilanne muuttui nopeasti. Kuluttajien epävarmuus kasvoi, kansainvälinen kauppa vaikeutui ja sisämarkkinoiden toiminta heikkeni. Näiden muutosten seurauksena sekä vientimarkkinat, että kotimarkkinat hyyytivät lähes samaan aikaan. Tilanne on poikkeuksellinen, koska kyseessä on kysynnän ja tarjonnan samanaikainen shokki.

1. Keskeiset huomiot

Koronaviruksen seurauksena erityisesti palvelusektorin pk-yritysten tilanne on heikentynyt voimakkaasti ja nopeasti. Arvioidaan, että vähintään kolmannes palvelusektorin kysynnästä häviää viruksen ja sen leviämistä hillitsevien toimien seurauksena lähiviikkoina. Lisäksi virus laskee tuotantoa, jos ihmiset eivät voi tai uskalla käydä töissä.

Viruksen aiheuttamat vahingot riippuvat ennen kaikkea siitä, kuinka laajasti virus leviää ja kuinka pitkään se on aktiivinen. Mikäli viruksen aktiivisuus vähenee nopeasti, kulutus ja tuotanto lähinnä siirtyvät. Voidaan olettaa, että jos viruksen leviäminen saadaan pysäyttämään kesään mennessä, talous kääntyy loppuvuonna kasvuun. Viruksen takia tyhjentyneitä varastoja täytetään ja kuluttajat purkavat patoutunutta kulutustarvettaan.

Miedommat koronavirukset ja influenssavirukset häviävät yleensä kesän saapuessa. Tieteellinen hypoteesi on, että viruksen hajoamisnopeus riippuu olosuhteista, eli lämpötilasta, ilmankosteudesta ja auringonvalon määrästä. Toisaalta kaikkien virusten kohdalla tämä ei ole varmaa, sillä esimerkiksi Arabian niemimaalla esiintyvä MERS-virus ei ole herkkä lämmölle.

Ensimmäiseksi tässä tilanteessa on tärkeää turvata yrityksille taloudellinen silta kriisin yli. Tämä voi tapahtua ensisijaisesti lisäämällä rahoituksen saatavuutta ja viivästyttämällä erilaisten verojen ja maksujen tilityksiä. Lisäksi työlainsäädäntöön olisi hyvä tuoda joustavuutta työpaikkojen turvaamiseksi.

Mikäli koronavirus pysyy aktiivisena ennakoitua pidempään, sen epäsuotuisat vaikutukset talouteen ja työllisyyteen ovat huomattavasti suurempia. Tällaisessa tilanteessa entistä merkittävämmäksi nousee elvyttävä finanssi-politiikka.

Suomen Yrittäjät

Petri Malinen
ekonomisti